

HE 19/2025 vp kansalaisuuslain muuttamisesta

Hanna Pihkanen

13.6.2025

Huomioita ehdotetuista muutoksista

Toimeentuloedellytys

- Tarkastelujakso rajattaisiin kansalaisuushakemuksen ratkaisemista edeltävään 2 vuoteen.
 - Olennaista olisi se, että hakija olisi saanut työttömyysetuutta / toimeentulotukea yhteensä enintään 3 kuukauden ajan.
 - Edellytyksen voisi myös työttömyyden jälkeen täyttää kohtuullisen ajan kuluessa.
 - Työttömäksi jääminen vasta hakemuksen jättämisen jälkeen voitaisiin huomioida.
- Kansalaisuushakemuksen käsittelyssä hyödynnettäisiin sellaisia tietoja hakijoiden toimeentulosta, jotka ovat jo nykyisin Maahanmuuttoviraston saatavilla eri järjestelmistä.

Selvitetty henkilöllisyys

- Hakijan olisi ehdotetuissa tilanteissa esitettävä kansalaisuusvaltionsa passi tai selvitys siitä, että passin saaminen ei ole ollut mahdollista syistä, jotka eivät ole johtuneet hakijasta.
 - Henkilöllisyyttä koskevan selvityksen arvioinnissa hyödynnettäisiin jatkossakin lähtömaatietoa mm. hakijan kansalaisuusvaltion asiakirjoja koskevasta käytännöstä.
 - Hakija voisi pyytää esim. lakimiestä avustamaan passin hankkimisessa.
 - Harkinnassa voitaisiin huomioida mm. aiemmin esitetty kansalaisuusvaltion passi.

Kansalaisuuden myöntämättä jättäminen

- Kansalaisuus voitaisiin jättää myöntämättä kansallisen turvallisuuden perusteella tai muusta painavasta valtion tai yhteiskunnan etuun liittyvästä syystä.
- Uutta olisi se, että kansalaisuus voitaisiin jättää myöntämättä suojelupoliisin tai keskusrikospoliisin lausunnon pohjalta myös silloin, kun hakija on tehnyt kansalaisuusilmoituksen.
 - Nykyisin nämä viranomaiset voivat antaa lausunnon kansalaisuushakemuksesta, jatkossa myös kansalaisuusilmoituksesta.
 - Kyseiset viranomaiset voisivat antaa lausunnon omalta laissa säädetyltä toimialaltaan.

Nuhteettomuusedellytys

- Erittäin vakavaan rikokseen syyllistyneelle ei myönnettäisi kansalaisuutta toistaiseksi.
 - Erittäin vakavilla rikoksilla tarkoitettaisiin sellaisia rikoksia,
 - » joista ilmoittamatta jättäminen on rikoslain mukaan rangaistavaa ja
 - » joista olisi tuomittu ehdottomaan vankeuteen.
- Muutoin ehdottomasta vankeudesta seuraisi jatkossa 4–8 vuoden odotusaika, joka laskettaisiin jatkossakin koko rangaistuksen suorittamisesta alkaen.
- Ehdollisen vankeusrangaistuksen perusteella voitaisiin jatkossa määrätä 3–5 vuoden odotusaika, joka laskettaisiin jatkossakin rikoksen tekopäivästä alkaen.

Kansalaisuuden menettäminen

- Kansalaisuuden menettämisestä väärin tietojen antamisen perusteella voitaisiin jatkossa päättää 10 vuoden kuluessa kansalaisuushakemuksen tai -ilmoituksen ratkaisusta.
 - Harkinnassa otettaisiin jatkossakin huomioon teon moitittavuus ja henkilöille ajan kuluessa muodostuneet siteet, ja lapsen osalta voitaisiin päätyä eri lopputulokseen.
- Kansalaisuuden voisi menettää tiettyihin rikoksiin syylistymisen perusteella, jos niistä olisi tuomittu vähintään 2 vuoden ehdottomaan vankeuteen.
 - Ehdotetuilla muutoksilla pyritään vastaamaan turvallisuus- ja toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin.

Huomioita muutosten vaikutuksista

Esityksen vaikutukset

- Kansalaisuuslain muutosten kokonaisuuteen kuuluvat myös jo tehdyt asumisajan muutokset ja seuraavassa vaiheessa käyttöön otettava kansalaisuuskoe. Eri muutosten yhteisvaikutuksena arvioidaan olevan, että kansalaisuushakemuksia tehtäisiin aiempaa vähemmän, minkä lisäksi hakemuksiin tehtävien kielteisten päätösten määrä voi kasvaa.
- Lapset on huomioitu esityksessä mm. siten, että erilaisten perhe-etuuksien saaminen ei vaikuttaisi toimeentuloedellytyksen täyttymiseen.
- Ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia asiantuntijatyötä tekevien henkilöiden muuttosuunnitelmiin tai Suomen houkuttelevuuteen. Suomeen työn vuoksi tullut henkilö täyttäisi todennäköisesti myös uuden toimeentuloedellytyksen.

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi